



15 let katedry archeologie na UHK

Pátý ročník studentské archeologické konference 2020



SBORNÍK ABSTRAKTŮ

HRADEC KRÁLOVÉ 2020

BLOK I/16.9.2020/9:15-10:15

Pozor, z jiskry vzejde plamen! – Ocílky a křesací soupravy pohledem experienciální archeologie

Bc. Antonín Šturm
Univerzita Hradec Králové

Cílem příspěvku je uvést posluchače do problematiky rozdělávání ohně křesáním, nejenom na základě archeologických dokladů, ale také osobních zkušeností autora s výrobou a používáním křesacích souprav. První polovina referátu je tak zaměřena na vývoj této techniky rozdělávání ohně a představení základních typů ocílek spolu s technologií jejich výroby a způsobu používání. Druhá polovina se zabývá křesacími soupravami s bodcem z doby římské. Především se pak věnuje otázce způsobu jejich používání a praktického využití k rozdělávání ohně.

Laténské sídliště v Doudlebech nad Orlicí (okr. Rychnov nad Kněžnou) v širším sídelním kontextu

Bc. Petr Vrána
Univerzita Hradec Králové

V roce 2012 byla během záchranného archeologického výzkumu v Doudlebech nad Orlicí zachycena část laténské sídlištního areálu. Prozkoumáno bylo celkem 16 situací, z jejichž výplní pochází keramika datovaná rámcově do LT C–D1. Uvedená lokalita, sice zkoumaná v nevelkém rozsahu, dnes náleží k jednomu z mála lépe poznanych laténských lokalit v povodí Orlice.

Keramické přesleny z doby halštatské z lokality Křenovice - "Hradisko"

Mgr. Sylva Tichá Bambasová
Univerzita Hradec Králové

Hradiště z doby halštatské v poloze Křenovice - "Hradisko" se nachází na Střední Moravě, 7 km od města Kroměříž a je situována 1.2 km jihovýchodně od vesnice Křenovice (okr. Přerov). Lokalita je v podvědomí badatelů již od konce 19. století (Knies 1894, 2). Mimo jiné nálezy odtud pochází početná kolekce přeslenů (154 ks) a další předměty související s předením a tkaním. Jednotlivé předměty byly popisovány, u každého byla zkoumána jeho váha, tvar a výzdoba. Toto hodnocení následně přispělo k celkové analýze tohoto souboru. Takto početný soubor je v České republice doposud ojedinělý. Jiné lokality s takto početnými soubory přeslenů jsou například Smolenice – „Molpír“ (SK) či Rifnik – „Šentjur“ (SLO).

BLOK I/16.9.2020/9:15-10:15

Platěnická skupina východohalšatské kultury SZ města Olomouce - seznámení s dosavadním stavem bádání

Bc. Petr Donth

Univerzita Palackého v Olomouci

Příspěvek reflektuje současný stav magisterské diplomové práce, která je zaměřena na vykreslení halšatského období ve zvoleném regionu (monitorování všech dostupných projevů platěnické skupiny na daném území, typologické a chronologické roztrídění, posouzení sídelního modelu, interpretace zjištěných výsledků, kritické posouzení shod a rozdílů v se souvisejícími dřívějšími pracemi). Příspěvek je prezentován jako vhled do dosavadních znalostí o předmětném regionu, dějinách bádání, vyzdvižení nejdůležitějších nálezů a komentáře k nim. Rovněž zde bude naznačena metoda a strategie postupu další práce.

BLOK II/16.9.2020/10:30-11:45

Příběh meče

Bc. František Špaček
Univerzita Hradec Králové

Příspěvek o unikátním nálezu raně středověkého meče, nalezeného v roce 2016, na k.ú. Lázně Toušeň.

Trhová osada "Staré Město" u Žďáru nad Sázavou

Mgr. Dominika Václavíková
Univerzita Palackého v Olomouci
Univerzita Karlova v Praze

Příspěvek má za cíl seznámit posluchače s problematikou trhových osad, a to na příkladu „Starého Města“ u Žďáru nad Sázavou. Lokalita získala své výsostné postavení již v 80. letech 20. st., kdy byl na lokalitě realizován archeologický výzkum pod vedením M. Richtera. Realizovaný výzkum odhalil přítomnost trhové osady v průběhu 13. st. Po příchodu cisterciáckého řádu došlo k přesunu osady na místo dnešního města Žďár nad Sázavou. Jedinečnost lokalitě dodává přesné časové vymezení osady se všemi stádii trvání, od vzniku po zánik. Na příkladu lokality lze pozorovat vztah mezi osadou a cisterciáckým řádem, jež se v průběhu 12. st. stává výrazným činitelem v rámci historie Českých zemí. Příspěvek nastíní doposud dosažené výsledky týkající se dané problematiky.

Pozdně paleolitické a mezolitické osídlení u Příbora (okr. Nový Jičín)

Bc. David Vaněček
Univerzita Palackého v Olomouci

Předmětem referátu bude náhled do pozdně paleolitického a mezolitického osídlení v okolí města Příbora. Kromě nastínění celkového post paleolitického vývoje na území Moravy budou zmapovány lokality s výskytem pozdně paleolitických a mezolitických stop osídlení v Příboře a okolí s příkladem jedné konkrétní lokality, Kopřivnice 2. Téma referátu je shrnutím autorovy bakalářské diplomové práce.

BLOK II/16.9.2020/10:30-11:45

Neolit vo východných Čechách

Mgr. Veronika Trubačová
Univerzita Hradec Králové

Současný stav bádání neolitu ve východních Čechách lze charakterizovat jako kontinuální archeologickou činnost navazující především na aktivity Krajského muzea v Hradci Králové spolu s nově vzniklými archeologickými pracovišti. Počet archeologů se v posledním dvacetiletí znásobil, dnes pracují odborníci ve většině dříve okresních muzeí. Představuje i pohled na společenství raných zemědělských populací v období první poloviny 5. tisíciletí př. n. l. Výlučnost oblasti vysvítá především při širším středoevropském pohledu, a to zejména v otázkách dálkové distribuce kamenných surovin. Ty patří ke klíčovým atributům, které umožňují modelovat tamní regionální sídelní hierarchii stejně jako identifikovat osoby či skupiny lidí s mimořádným společenským postavením.

BLOK III/16.9.2020/13:00-13:45

Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů na k.ú. Libišany v roce 2020

Bc. Dominik Děcký
Východočeské muzeum v Pardubicích

V roce 2020 provedlo Východočeské muzeum v Pardubicích sérii záchranných archeologických výzkumů na katastrálním území Libišany. Tyto výzkumy přinesly nové poznatky o rozsahu neolitického osídlení v Libišanech. Při těchto výzkumech byly zachyceny pozůstatky osídlení z období kultury s lineární keramikou a kultury s vypíchanou keramikou.

Machaira

Bc. Denis Hubsch
Univerzita Palackého v Olomouci

Profil železného nože/meče objeveného na lokalitě Brno-Obřany. Machaira je typ zbraně/nástroje s ostřím na jedné straně, kombinující konvexní a konkávní tvar čepele. Tento nůž /meč se na naše území dostali přes balkánský prostor. Brněnský exemplář je datován do subfáze Ha C1a a patří k nejstarším železným předmětům na Moravě. Problematika machair, jejich nejednotná terminologie, typologie a výskyt jsou předmětem mého výstupu.

Kovové závěsky doby halštatské na Moravě

Bc. Renáta Bravencová
Univerzita Palackého v Olomouci

Prezentování výsledků úspěšně obhájené bakalářské práce s tématem závěsků doby halštatské na Moravě, kde jsem zpracovala kovové halštatské závěsky ze všech v literatuře dostupných nálezových kontextů na území Moravy. Hovořit budu o jednotlivých typech, jejich funkci, společenskému významu a symbolickému smyslu. Především ale budu hovořit o cíli své bakalářské práce, tedy zda je možno připojit kovové závěsky k dalším kovovým kategoriím předmětů, které slouží jako hlavní chronologická opora zejména uzavřených celků doby halštatské.

BLOK IV/16.9.2020/14:15-15:30

Rímske mince z oblasti svébských sídlisk

Mgr. Boris Stoklas, Ph.D.

Historické múzeum - Slovenské národné muzeum

Povrchové prospekcie a terénne archeologické výskumy priniesli za posledné desaťročia veľké množstvo nálezov rímskych mincí z prostredia svébských sídlisk. Súčasný numizmatický výskum otvára nové možnosti sledovania hypotetickej skladby obiehajúcich rímskych mincí a porovnávať periódy peňažného obehu na území stredoeurópskeho barbarika s horizontmi osídlenia. Toto porovnávanie je platné predovšetkým pre oblasť Moravy, naddunajského Rakúska a juhozápadného Slovenska. Práve datované uzavreté nálezové kontexty poskytli nálezy mincí, ktoré poukázali na istý presah využívania niektorých druhov razieb aj v obdobiach vzdialenejších od doby ich vrcholiacej produkcie. Konfrontácia numizmatiky a archeológie teda prináša nový obraz o využívaní rímskych mincí a dobe ich platnosti na území obývanom stredoeurópskymi Svébmi.

Postup laboratorního zpracování nálezů po exkavaci aneb co se děje dál

Mgr. Tereza Machová

Univerzita Hradec Králové

Příspěvek popisuje postup zpracování archeologického materiálu převzatého do laboratoře z terénních výzkumů. Součástí je i popis postupu rekonstrukce keramických nádob. Příspěvek vychází z autorčiny osobní zkušenosti práce v laboratoři na Univerzitě Hradec Králové.

Poslední lovci a sběrači na Příbramsku: pozdní paleolit a mezolit regionu

Mgr. Petr Čechák, Ph.D.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Příbramsko nepatří mezi regiony, které by byly udávány v rámci sídelních oblastí lovecko-sběračských komunit, což je dáno zejména členitým terénním reliéfem a vyšší nadmořskou výškou této části Čech. Na základě nálezů z jiných míst je ale jasné, že ani takovýto terén nepředstavoval pro lovce a sběrače nepřístupnou a neobyvatelnou oblast, a to zejména v případě populací pozdního paleolitu a mezolitu. Je tedy otázkou, zdali území mezi Brdy a Vltavou bylo na přelomu pleistocénu a holocénu skutečně víceméně neobýváno, anebo jde o výsledek současného stavu výzkumu a pozdněpaleolitické či mezolitické osídlení se v oblasti skutečně nacházelo. Příspěvek proto představí předběžné výsledky bádání na téma přítomnosti posledních lovců a sběračů v dané oblasti, které v současné době probíhá díky spolupráci autora příspěvku a Hornického muzea v Příbrami.

BLOK IV/16.9.2020/14:15-15:30

Osm let archeologického výzkumu v Nesvěticích

Mgr. Jan Podhorský

Archeologický ústav AV ČR

Příspěvek shrnuje dosavadní výsledky osmi sezón archeologického výzkumu na lokalitě Nesvětic v severozápadních Čechách, který zde od roku 2013 provádí Archeologický ústav AV ČR v Praze. Předmětem výzkumu je zejména rozsáhlé pohřebiště z 11. - 13. století s přilehlou zaniklou vrcholně středověkou vsí.

Archeologie válečných konfliktů 19. století

Mgr. Matouš Holas

Univerzita Hradec Králové

V Evropě zastává archeologie bojišť důležité místo v poznání válečných konfliktů především 19. století. Bitevní střety Napoleonských válek jsou neustále sledovány nejen historiky ale i archeology. Jejich poznatky dokreslují skutečnost o urputnosti bitevních střetů ale i o strádání vojáků během válečných tažení. Badatelé v USA se rovněž zaměřují na dlouhý konflikt Americké občanské války a poodhalují mnohé informace, například o dynamickém rozvoji válečné medicíny.

BLOK V/16.9.2020/15:45-16:30

Lokalita Dura-Europos a její význam

Mgr. Martin Týfa

Archeopark pravěku Všešary o. p. s.

Dura Európos byla helénským, parthským a římským hraničním městem, vybudovaným v roce 303 př. n. l. na terénní vyvýšenině 90 metrů nad řekou Eufrat na území dnešní Sýrie. Lokalita je velmi významná, protože je stále zachovaná tak, jak byla v letech 256-257 n. l. opuštěna po vyplenění Peršany. Předtím byla obývána Římany a na místě se dnes nachází velká sbírka militarií, mincí i jiných archeologických předmětů, kterým bude stručně věnována pozornost.

Co jsem to udělal?

Mgr. Martin Drahorád

Archeopark pravěku Všešary o. p. s.

Ve všestarském Archeoparku na mě občas lidé vyzvídají: "jak je to s uplatněním v oboru po vystudování?" nebo "naše dítě by chtělo být archeologem, co by pro to mohlo udělat?". A tak se společně snažíme najít cestu, která se dá nejlépe poznat indiánským během. Příspěvek posluchačům přiblíží osobní pohled "absolventa", který se vrátil po korporátní odbočce, aby opět propojil zálibu s profesí...

Studium archeologie na FF UHK aneb co vás může potkat během studia

Mgr. Klára Burianová

Univerzita Hradec Králové

Z doby studia má člověk na co vzpomínat, co ho ovlivnilo, jak ho to dál utvářelo. Příspěvek se bude zabývat osobními zkušenostmi a zážitky z dob studia a menšími úvahami, co bylo a možná teď již ani nelze zrealizovat.



HRADEC KRÁLOVÉ 2020

